

членів. Дані зміни пов'язані з появою несприятливих умов для ведення домашнього господарства.

Підсумовуючи потрібно зазначити, що структура доходів домогосподарств, знаходячись у прямій залежності від фінансово-економічного стану економіки країни, є нераціональною і потребує перегляду чинного законодавства держави стосовно оплати праці в країні, врегулювання системи соціального захисту населення, надання бізнесу сприятливих умов для його розвитку та зацікавлення населення ведення сільського господарства. Реалізація зазначеного напрямку сприятиме підвищенню фінансових можливостей домашніх господарств у задоволенні власних потреб та зростанню їх інвестиційної діяльності.

Література:

1. Леськів С. Р., Скриньковський Р. М. Формування доходів домогосподарств та їх вплив на рівень життя населення. *АгроСвіт: науково-практичний журнал*. 2015. № 1. С. 25–29.

2. Структура сукупних ресурсів домогосподарств. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 06.04.2020).

3. Коваль С.Л. Особливості фінансової поведінки вітчизняних домогосподарств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 7/2. С. 28–34.

4. Глущенко О. В. Фінансові ресурси домогосподарств як складова частина фонду національного добробуту України. *Економічний аналіз: зб. наук. пр.* 2016. Том 24. № 1. С. 122–132.

Гриців Аліна Сергіївна

студентка 3 курсу факультету фінансів та обліку, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Петрушка О. В.

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

В останні роки місцеві бюджети мають все більшу цінність як з точки зору фінансових ресурсів, так і з точки зору впливу на соціально-економічні процеси, які трапляються в регіонах. Основна мета місцевої

бюджетної політики – фінансова безпека та оптимізація використання коштів. Для досягнення зазначених цілей перед місцевою владою ставиться важливе завдання, а саме знайти шляхи підвищення ефективності витрат місцевих бюджетів.

Теоретичним та практичним аспектам оптимізації використання коштів місцевого бюджету присвятили свої наукові праці провідні економісти сучасності, а саме: Б. Базилевич, О. Василик, В. Дем'янишин, А. Дем'янюк, О. Кириленко, С. Савчук, В. Федосов, Н. Шевчук, С. Юрій та інші. Тому сьогодні, з огляду на дедалі більші процеси децентралізації, питання ефективного використання коштів місцевих бюджетів стають все більш актуальними і потребують подальшого дослідження.

Місцеві бюджети як основна фінансова база органів місцевого самоврядування займають особливе місце у бюджетній системі нашої країни. Склад та порядок витрат відіграють роль у формуванні незалежних місцевих бюджетів [1]. Витрати деяких місцевих бюджетів відображають наслідки економічних та соціальних процесів у країні, оскільки видатки місцевих бюджетів безпосередньо пов'язані з інтересами широкої громадськості та мають суттєвий вплив на бюджет та загальний соціальний статус в країні і, перш за все, рівень добробуту населення, освіти, безпеку, медичні, культурні, спортивні та соціальні послуги.

Розглядаючи стан видатків місцевого бюджету в історичній ретроспективі, слід зазначити, що уряд все більше спрямовує фінансові ресурси у місцеві бюджети на фінансування соціальних витрат. Так, загальні видатки місцевого бюджету, які зведені в бюджет України, за останні роки показали тенденцію до зростання з 43% у 2014 році до 45,1% у 2018 році [2]. Такий високий показник свідчить про значну увагу місцевих органів влади щодо фінансування заходів соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць та забезпечення населення необхідними благами.

У 2018 році видатки місцевого бюджету становили 93,2% від річного плану та становили 570,6 млрд. грн., що на 15% або 74,5 млрд. грн. більше, ніж у 2017 р. Станом на серпень 2019 року місцеві витрати склали 341,6 млрд. грн., що становить 57,4% від плану [2].

У структурі видатків місцевих бюджетів найбільші частки становлять: освіта (близько 30%) 165,7 млрд. грн. і 114,1 млрд. грн., соціальний захист та соціальне забезпечення (в середньому 24%) 145,5

млрд. грн. та 73,9 млрд. грн., охорона здоров'я (близько 16%) 93,2 млрд. грн. та 53,6 млрд. грн. у 2018 році та січні-серпні 2019 року відповідно [3].

Структура видатків місцевих бюджетів протягом останніх років засвідчує їх чітко окреслену соціальну спрямованість: на соціальний захист і соціальне забезпечення. На утримання об'єктів соціально-культурної сфери витрачається майже 3/4 усіх коштів місцевих бюджетів України. Але, незважаючи на те, що фінансування об'єктів соціальної та побутової інфраструктури поглинає лівову частку бюджетних коштів, їх хронічно не вистачає не тільки на розвиток даних установ, але і на належне поточне утримання [4, с. 152].

Обсяги видатків на розвиток економіки є недостатніми в сучасних умовах для нормального функціонування комунального, житлового, побутового обслуговування, які входять до складу місцевого господарства. Вирішення усіх проблем, які виникають при функціонуванні органів місцевої влади, виконання покладених на них повноважень неможливе без зміцнення доходної бази місцевих бюджетів, пошуку нових альтернативних надходжень, а також проведення радикальних реформ, які би сприяли розвитку вітчизняного виробництва [4, с. 153].

Виходячи з вище переліченого можна зробити висновок, що в Україні існує проблема недостатнього виконання місцевих бюджетів. Таке явище вказує на те, що завдання соціально-економічного розвитку виконуються не повністю.

Процес управління видатками місцевих бюджетів потребує оптимізації їх витрат для покращення якості послуг охорони здоров'я, освіти та інших галузей народного господарства. Дослідження проблем ефективності використання фінансових ресурсів місцевих бюджетів та пошук шляхів їх вирішення дасть можливість в майбутньому створити стабільну бюджетну систему, яка гарантуватиме ефективну реалізацію регіональної політики та забезпечить фінансову стійкість місцевих бюджетів.

Література:

1. Слобожан О. Місцеве самоврядування та євро перспективи. *Дзеркало тижня. Україна.* 2013. № 43. URL:

http://gazeta.dt.ua/macrolevel/misceve-samovryaduvannya-ta-yevroperspektivi_.html (дата звернення: 01.04.2020).

2. Статистичний збірник: «Бюджет України 2018». URL: [https://www.mof.gov.ua/storage/files/Budget%20of%20Ukraine%202018%20\(for%20website\).pdf](https://www.mof.gov.ua/storage/files/Budget%20of%20Ukraine%202018%20(for%20website).pdf) (дата звернення: 01.04.2020).

3. Основні показники місцевих бюджетів. URL: <https://openbudget.gov.ua/?month=12&year=2018&budgetType=L> (дата звернення: 02.04.2020).

4. Місцеві фінанси: підруч. / за ред. д.е.н., проф. О. П. Кириленко. 2-ге вид., доп. і перероб. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2015. 448 с.

Гукалюк Соломія Петрівна
студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Дем'янюк А. В.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Дослідження засад виконання Державного бюджету України є актуальним, в першу чергу тому, що бюджет відображає економічний рівень розвитку держави, тому завдяки ефективному здійсненню бюджетного процесу забезпечується соціально-економічна стабільність та суспільний добробут громадян. Бюджет виступає координуючим центром, оскільки тісно пов'язаний з іншими ланками фінансової системи, надає їм необхідну допомогу у формі бюджетних дотацій, субвенцій, гарантій, забезпечуючи краще функціонування інших ланок фінансової системи.

Важливо зазначити, що державний бюджет – це надзвичайно складне соціально-економічне явище, в ньому зосереджується понад 70% усіх фінансових ресурсів і включає в себе різні фінансові інституції, за допомогою яких держава здійснює свою фінансову діяльність і перерозподіл значної частини валового внутрішнього продукту. На сучасному етапі розвитку бюджетної системи формування достатнього обсягу доходів державного бюджету і забезпечення ефективного їх використання набувають особливого значення. Бюджет за своїм змістом є